

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

Schimb

Sibiu

(Str. Șaguna 8)

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Corespondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Anunțurile și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pentru institutul biblic al bisericii ort. române

În Telegrafu Român Nr. 3—4 din Ianuar am cetit înștiințarea că institutul biblic al bisericii ortodoxe române a publicat concurs pentru alcătuirea unor broșuri de propagandă cari să ajute combaterea sectelor religioase. Concursul publicat cuprinde și subiectele — unsprezece la număr — cari trebuiesc desvoltate.

Ținem să mărturisim dela început bucuria pe care o avem pentru faptul că există în biserica ortodoxă românească un institut, ce înregistrează nivelul pe care barometrul vieții noastre religioase îl atinge la un moment dat. Și bucuria ne este și mai mare, când vedem că institutul respectiv nu numai înregistrează, dar atunci când constată o scădere de nivel, se gândește la ceea ce trebuie făcut și caută mijloacele cele mai eficace pentru îndreptarea răului.

Deci n'ar mai fi nimic de zis și nu ni-ar rămânea decât să aprobăm inițiativa, dacă institutul de care-i vorba ar fi altul decât cel care este.

Faptul însă că se numește institutul biblic al bisericii ortodoxe române, ne face să spunem,

că, după a noastră părere, în împrejurările actuale, altă ar trebui să fie prima preocupare a acestui institut. Ar trebui să se îngrijească în primul rând, ca biserica ortodoxă română să aibă tipărită în traducere oficială Sf. Scriptură, pe care s'o pună la îndemâna fiecărui credincios al acestei biserici.

E lucru știut, că sânt acum câțiva ani decând Biblia Sf. Sinod nu se mai găsește în vânzare, decând sufletului ortodox românesc îi lipsește pâinea cea de toate zilele, cuvântul lui Dumnezeu dat lui de biserica sa.

Se cresc în zilele noastre generații de preoți cari n'au văzut Biblia Sf. Sinod, propune profesorul de religie în școală și nu poate avea mândria de-a ceti și a arăta elevilor săi Biblia bisericii în numele căreia vorbește, încearcă misionarii episcopilor să combată sectele religioase și trebuie să folosească biblia străine pentru a stabili sensul adevărat al cutărui text tradus tendențios și interpretat greșit de sectari. Deaceea socotim că a te ocupa de altă problemă, înainte de a fi rezolvat problema bibliei, tu care ești chemat în primul rând să realizezi acest lucru, înseamnă că nu-ți dai seama de gravitatea faptului ce decurge din această lipsă, și cazul poate

fi asemănat cu încercarea omului care vrea să mai ridice un etaj, două, casei al cărei fundament nu l-a întărit ca să poată suporta noua greutate.

Și să nu se uite faptul că sântem biserică dominantă într'un stat național, că avem cea mai strălucitoare patriarhie dintre toate bisericile ortodoxe, că sântem atâtea milioane de credincioși ortodocși — și nu avem Sf. Scriptură. Oare din această lipsă nu s'ar putea trage nici o concluzie?...

Noi nu o facem, ne mirăm însă că nu se revoltă lumea, că nu se alarmează nime, și că se tolerează atâtea indiferență față de necesitățile spirituale ale popoului nostru.

Înțelegem și aprobăm să se facă propagandă contra sectelor religioase și să se publice broșuri pentru combaterea lor, dar mai întâi de a se tipări aceste broșuri, să se tipărească Sfânta Scriptură. Căci or fi ele sectele vătămătoare unității noastre religioase și naționale, nu însă în măsura aceea în care se alarmează și se accentuează din partea unora de atâtea ori. Decând există creștinismul, au existat abateri, secte, schisme și erezii și vor mai fi de acestea și în viitor. Să nu se uite că ceea ce a spus în sobor Gamaliel, acum aproape

două mii de ani, rămâne valabil pentru totdeauna: ...«căci de va fi dela oameni sfatul acesta, sau lucrul acesta, se va risipi. Iar de va fi dela Dumnezeu, nu veți putea să-l risipiți, ca nu cumva și luptători de Dumnezeu să vă faceți» (Fapte 5, 38), iar noi așa credem, știm și mărturisim că tot ceea ce se lucrează în afară de biserica lui Isus Hristos și în contra acestei biserici, nu este dela Dumnezeu și prin urmare în chip fatal expus pierii.

Cerem deci să se ia măsuri ca bărbați pricepuți să traducă Sf. Scriptură și această traducere să se tipărească din partea bisericii ortodoxe românești și să se vândă cu preț cât mai ieftin, pentruca biblia să se răspândească în straturi cât mai largi, să poată ajunge și în casa celui mai sărac credincios care ar dori s'o aibă.

Dacă o nouă traducere nu s'ar putea face acum, cerem institutului biblic să ia măsuri și cât mai neîntârziat să se retipărească biblia Sf. Sinod.

Deci una din două, dar nici decum să nu se mai amâne tipărirea Sf. Scripturi, pentrucă orice amânare aduce după sine o caracterizare, care în nici un caz nu-i favorabilă bisericii ortodoxe românești.

Și noi n'am vrea acest lucru.

Pr. S. Cârdea.

F O I Ș O A R A

(3) MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel,
protopopiatul Târnavei

de
Pr. Iuliu Moldovan,
din Lasiul mare

Istoricul bisericii

Din protocoalele vechi care se păstrează în arhiva parohială, se confirmă că la a. 1760 preot al bisericii «neunite» din Crăciunel era *Nicolae Popovici*. Un astfel de protocol scris cu litere cirile vechi, cu însemnarea poruncilor împărătești și guverniale din acel timp, are titlul: «*Protocolom popesc Kir Nicolae anul Domnului 1780*».

Sub titlu urmează «prefața» cu litere cirile mai mici, pe care o dau în întregime:

«Protocolom întru care să se scrie toate înălțatele porunci împărătești și go-

vernicești după porunca D-Sale preaoșfințiți chezară crăești și apostolicești măriri, care au eșit la 11 zile a lunii lui Martie și dela înălțatul crăescul guvernului la 16 April tot anul acesta curgător care este 1780 și cinstitului Ion Popovici vicareșul neuniților sau dat și sau poruncit ca despre ca despre toată matiria înălțatelor porunci luminatu să să cunoască și să știe și cu întreagă ascultare și credință la cei de acum și la cei viitori deplin să știe, după cum înainte numărul și datumul va cuprinde».

Din acest protocol, în care toate ordinațiunile împărătești și guverniale au fost trimise preoților de vicarul Ion Popovici între anii 1780—1783, apoi de episcopul Gedeon Nichitici dela 1784—1788, de Consistorul din Sibiu până la 1810, iar de aici înainte de episcopul Moga până la a. 1821 — se constată deci că la a. 1780 preotul bisericii «neunite» din Crăciunel era: «Kir Nicolae», care nu a fost altul decât Nicolae Popovici, a cărui scriere și subscriere am aflat-o pe altarul bisericii, evanghelie tipărită în Blaj, la

anul 1765, sub episcopul Atanasie Rednic, în care Nicolae Popovici pe marginea primelor file face pomenire de cumpărătorii evangheliei pentru a fi pomeniți la slujbele dumnezeiești. Scrisoarea din evanghelie se aseamănă întru toate cu cea din protocolom popesc. Și fiind că evanghelia aceasta a putut fi cumpărată și mai înainte de anul 1780, deși anul cumpărării nu e amintit, ba în lipsa de cărți bisericești din acel timp, chiar îndată după 1765 anul tipării, am convingerea că Nicolae Popovici a început a servi la această biserică curând după anul 1762, când s'a încheiat conscripția românilor ardeleni făcută de generalul Buccov, însărcinatul împărătesei Maria Terezia, și în care an biserica ortodoxă nu avea preot, dar protocolul popesc a început a-l scrie numai cu începutul anului 1780, fiindcă numai de atunci au primit preoții ordinațiunile gu-

verniale, ca «toate înălțatele porunci împărătești și guvernicești» să se scrie într'un protocol, pentru ca toți preoții să le citească și citindu-le să le urmeze.

Orientându-ne după șematismul bisericii unite, — dacă la a. 1733 parohia Crăciunelului era organizată având doi preoți pe «popa Oanea» și pe «popa Ion» cu casă parohială și pământ arător și fânaș, a trebuit să aibă și biserică parohială, pentru ca cei doi preoți să poată săvârși slujbele dumnezeiești. Acea biserică nu a putut fi alta decât mica bisericuță de lemn, slabă, bulgărită pe dinafară și spoită, care cu ocazia conscripției generalului Buccov din anii 1760—62, se afla în posesiunea celor 76 familii ortodoxe fără preot, față de 5 familii unite cu doi preoți fără biserică parohială. Acea bisericuță era ridicată pe vechiul și primul cimiter bisericesc — astăzi al uniților — situat

† Protopopul Romul Mircea

Venerabilul părinte protopop al Mediașului, **Romul Mircea**, după o boală grea și plină de suferințe, a răposat în Domnul Dumineca trecută în ziua praznicului Întâmpinării Domnului, în etate de 68 de ani și după o rodnică activitate de 45 ani pe teren bisericesc și școlar.

Defunctul este adânc jelit de soția sa Paraschiva n. Sorescu, de fiul său Stefan doctor în medicină, de fiicele Silvia, Eleonara, Constanța și Octavia; ginerii: maior I. Gavrilescu, căpitan C. Talpeș, locot. N. Pănuș, precum și de iubii săi parohieni din parohia centrală, și de tot clerul și poporul din protopresbiteratul Mediașului.

Răposatul a fost un adevărat slujitor al altarului Domnului.

Născut dintr-o veche familie preotească din comuna Cața la anul 1862, înrudit de aproape cu marele pedagog și fost profesor al seminarului din Sibiu, I. Popescu, după absolvirea școalelor primare a fost dus de părintele său în Sionul românesc din Brașov, la marele liceu de acolo, pe care l-a absolvit cu bun succes, în anul 1882.

A venit apoi la Sibiu spre a se pregăti pentru misiunea preotească, pentru care avea o deosebită atracție și absolvând secția teologică a Seminarului, a intrat mai întâi ca dascăl în serviciul poporului nostru.

Timp de opt ani a adus școalei noastre confesionale cele mai bune servicii, mai întâi Satulungu Săcelelor și apoi în frunțașă comună Săliște.

În anul 1891 a fost hirotonit întru diacon.

În anul 1894 fiind vacant postul de protopop al tractului Mediașului, frunțașii acestui tract, s-au ațintit privirile asupra tânărului dascăl și diacon din Săliște, și în toamna aceluia an a fost instalat de paroh și protopresbiter al tractului Mediaș. Și ca atare a funcționat cu zel și vrednicie până în momentul când Dumnezeu a voit să-l cheme din această lume.

În numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru **Nicolae** și a consiliului arhiepiscopesc a participat la înmormântarea din 4 Februar, consilierii Dr. Gh. Proca și Virgil Nistor.

Serviciul funebru s'a săvârșit de părintele Dr. George Proca asistat de preoții: N. Gheșja, P. Medeșan, G. Iacob, D. Frimon, G. Simplicean, A. Suciu, Z. Harhoiu, I. Stirbeșiu, I. Dordea, N. Balaban, P. Trif. V. Scutaru.

la marginea comunei în apropierea dricului de hotar numit «dosul de după biserică», care cimiter, împreună cu biserica în vremea prigoanelor religioase din veacul al 18-lea, s'a luat cu forța dela poporul ortodox, dându-se uniților cari îl folosesc și astăzi ca loc de îngropare morților. Biserica însă a fost resturnată și distrusă de o furtună către sfârșitul veacului al 19-lea, astfel că uniții sub actualul preot Vasile Călugăr, s'au văzut siliți a-și ridica o nouă bisericuță de zid pe locul curții parohiale de lângă vale, în dreapta drumului ce duce spre comuna Făget.

În lidsa de dovezi nu se poate ști anul în care s'a ridicat aceea bisericuță veche, dar se poate afirma, că dacă la anul 1733 parohia era organizată având doi preoți, casă parohială, pământ arător și fânaș, aceea primă bisericuță a comunei a trebuit să fie ridicată mai înainte pe la în-

tea, Ch. Marcu, I. Morar, G. Suciu, și diaconul Ioan Dinu.

Cântările rituale le-a executat cu toată preciziunea corul Academiei teologice din Sibiu condus de prof. C. Popa.

La finea serviciului divin părintele Proca rosti o cuvântare funebruă despre viața și activitatea defunctului accentuând pierderea pe care o suferă biserica și în numele bisericii adresă cuvinte de mângâiere creștinească familiei rămasă în doliu; iar la cimiter a vorbit, luându-și rămas bun dela răposatul, în numele clerului tractual preotul G. Iacob, iar în numele credincioșilor din Mediaș preotul G. Simplicean.

Depunând o lacrimă de durere pe mormântul decedatului, rugăm pe Dumnezeu ca sufletul lui să-l așeze în locașurile dreptilor.

În veci amintirea lui!

Nr. 1021.

ORDIN CIRCULAR

În interesul rezolvării chestiunii cu salarizarea cântăreților bisericești din Arhiepiscopie, îndrumăm oficiile parohiale să comunice de urgență:

1. Numele cântăreților angajați la fiecare biserică.
2. Retribuțiile în bani și sesie.
3. De când siuiesc.
4. Posed diplomă de cântăreți.
5. Cântăreți auxiliari nesalariați.
6. Unde sunt coruri bisericești, din câte persoane e compus, numele dirigentului și remunerația acestuia.

Oficiile parohiale vor înainta în decurs de 15 zile datele la oficiile protopopeștilor. Acestea vor controla datele, cuprinzându-le într'un tablou general cu toți cântăreții din parohiile și filiile protopopiatului, și-l vor înainta în câte două exemplare până la 20 Februar a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Episcopul Clujului, contribuțiuni la caracterizarea vieții și faptelor unui om de seamă, pagini adresate tineretului nostru, — este titlul unei broșuri de 32 pagini, acum apărute în Cluj și tipărite în imprimăria eparhială. Autorul, care dorește să rămână anonim, expune, în fuga condeiului, viața și faptele de seamă ale activului prim episcop din renăscuta eparhie a Clujului.

cepuțul veacului al 18-lea, ori spre sfârșitul veacului al 17-lea dacă nu și mai curând.

Admițând că cei doi preoți din anul 1733 «popa Oanea» și «popa Ion» ar fi fost deja preoți trecuți la unire și că împreună cu ei ar fi făcut o trecere de scurtă durată la unire și o parte a credincioșilor ortodocși în urma presiunilor ori în baza unor promisiuni neîmplinite, din partea catolicilor, — mai târziu însă la anul 1760—62 cu ocazia conscripției lui Buccov îl aflăm aproape întreg ortodox cu 76 familii fără preot pe lângă cele 5 familii unite cu doi preoți, și avându-și biserica parohială proprie, care numai după acești ani sub păstoria preotului Nicolae Popovici a putut fi luată dela ortodocși și dată uniților, ceea ce putem concluda clar din însărcinarea primită dela comisiunea de conscripție, care impune poporului ortodox să zidească bise-

Liga Temperanța

— Lei 300,000 se acordă ca premii —

Publicăm, în cele următoare, înștiințarea *Ligei Temperanța* pentru propaganda antialcoolică și educația civică, București, relativ la acordarea premiilor în sumă de 300.000 lei celor ce au săvârșit fapte de virtute cetățenească și de propagandă antialcoolică.

Consiliul Ligei Temperanța anunță următoarele:

Premii în valoare de 300,000 lei se vor acorda în «Ziua Temperanței» dela 8 Iunie 1930, pentru fapte de virtute cetățenească și de propagandă antialcoolică de către «Liga temperanța» — persoană morală, — cu ajutorul societății pe acțiuni «Temperanța» pentru combaterea alcoolismului prin mijloace practice, ambele cu sediul în București II, bulevardul Elisabeta 55.

O răsturnare completă morală și materială amenință să răpună trupul și sufletul poporului nostru, dela război încoace. În fața acestei situațiuni îngrijitoare nimănui nu mai este permis a sta indiferent, căci fiecare din noi reprezintă un atom, o moleculă, dintr'un corp pe care, dacă îl lăsam să se cangreneze, ne duce pe toți la peire.

Trupul nostru este expus în primul rând alcoolismului, grozavul flagel cu care ne-am obișnuit atât de mult, încât nu mai sântem în stare să reacționăm și care ne ruinează sănătatea și averea și ne atacă mintea și sufletul, distrugând toate însușirile morale ale poporului nostru.

Pe de altă parte, sufletul nostru este expus la atâtea ispite, pentru că trupul său poartă duce o viață frivolă, încât foarte mulți nu mai pot rezista, și dau astfel naștere pe lângă criza materială și la grava criză morală, ambele deopotrivă de periculoase pentru stat și popor. Necinstea se întinde ca o pecingine pe toate domeniile, la toate breslele și în toate clasele de populație, și sus, și jos. *Fără cinste însă, nu i dreptate, și unde nu-i dreptate pătrunde desădeșdea și anarhia.*

În lupta pe care o ducem contra alcoolismului și pentru educația civică, pe lângă alte mijloace am hotărât să distingem, ca stimulent și exemplu, în fiecare an cu premii și diplome pe acei cari, prin activitatea și sentimentele manifestate, reprezintă elita poporului nostru pe terenul vir-

tuților cetățenești. Voim astfel să realizăm o selecțiune a celor buni, a celor superiori, sprijinind aristocrația sufletului, datoriei și a însușirilor civice în locul aristocrației banului, ca vițel de aur și al vieții frivole ca scop de toate zilele.

Premiile ce acordăm sânt următoarele:

A) *Eroismul civic, sacrificiul pentru de aproapele, generositate, patriotism*:

Două premii de câte lei 10,000 fiecare, celor cari au săvârșit în cursul celor zece ani dela război încoace, fapte de deosebită virtute cetățenească față de semenii lui, sau de sacrificiu și generozitate, patriotism, denotând o mare superioritate în sentimente înalte, și cari au perseverat în tot timpul până azi pe această cale.

B) *Virtute cetățenească în propaganda antialcoolică*:

Un premiu de lei 10,000 aceluia care în ultimii 10 ani a fost cu vorba și fapta, un neobosit luptător contra alcoolismului, cu rezultate reale dobândite pe acest teren.

Un premiu de lei 10,000 aceluia sedlu de temperanță care a realizat cele mai bune rezultate în stavilirea alcoolismului și înfrumusețarea vieții, având introduse popice, scrânciob, gramofon, radio, cinematograf, bibliotecă și sală de șezători culturale.

Un radio primăriei aceluia comune rurale, în care dela război încoace nu a existat nici o cârciumă.

Un premiu de lei 10,000 jandarmului care a fost mai conștiincios în aplicarea legii contra beției, în ce privește amenzile și închiderea cârciumilor contraveniente ca și în dictarea amenzilor pentru beție, el însuși fiind un recunoscut propagandist contra alcoolismului.

C) *Menținerea ordinii în stat*:

Un premiu de lei 10,000 polițistului sau jandarmului care în cursul profesiei lui și-a sacrificat mai mult viața pentru menținerea ordinii în stat, reușindu-i în numeroase cazuri a descoperi furturi și a prinde pe răufăcători față de cetățeni și stat.

D) *Conștiința datoriei*:

Un premiu de lei 10,000 aceluia primar rural care a făcut cea mai bună gospodărie, realizând prin îmbunătățirile îndeplinite, un model din comuna ce a condus.

Un premiu de lei 10,000 aceluia preot dela sat sau oraș care și a făcut un apostolat din profesia sa, ear din poporeni oameni cu evlavie

rică pe seama celor cinci familii unite: «Non uniti pro unitis aedificabunt templum». Și fiindcă ortodocșii în timpul conscripției lui Buccov nu aveau preot, iar mai târziu avându-l pe Nicolae Popovici, dar nesupunându-se însărcinării primite dela comisiunea de conscripție, și-au pierdut biserica, răpindu-li-se pe seama uniților.

Sub Nicolae Popovici parohia își asigură și pe mai departe continuitatea, căci deși nu mai avea biserică ca lăcaș de închinare, avea însă averea ei proprie, în pământ arător, fânaș și vie, iar credincioșii aveau preot care să-i strângă în jurul lui cu nădejdea că își vor ridica altă biserică în locul celei pierdute, ceea ce s'a și întâmplat zidindu-și mai târziu o altă biserică de zid, pe cea actuală, ridicată sub coasta «viilor domnești», care de aici înainte s'a numit biserică cea «nouă», spre deosebire de

vechea biserică rămasă uniților, credincioșii cari cercetau această biserică, se numeau «noi».

În ce privește istoricul zidirii bisericii de astăzi, nu avem date precise despre anul în care s'a edificat. Inscriptiile despre acest an nu avem, fiindcă biserica a mai fost rezidită odată aproape din fundament în jumătatea a doua a veacului trecut, fiind amenințată de coasta dealului sub care se află, cât și de greutatea turnului care începuse a se apleca spre boltitura bisericii crepându-i pereții, — cu care ocazie s'a demolat și turnul fără a mai fi rezidit și s'a ruinat și boltitura cu zugrăveala, pe care s'ar fi putut afla unele inscripții despre anul zidirii. M'am orientat însă după două icoane vechi dela finea veacului al 18-lea și de pe un clopot mai mare cu inscripția: «a. 1803».

Anume. o icoană veche zdrănită a Maicii Domnului care se pă-

și cu frică de Dumnezeu, devenind astfel un adevărat tămăduitor al suferințelor.

Un premiu de lei 10,000 aceluia învățător rural care și-a făcut un apostolat din meseria lui, apreciat de organele oficiale și poporeni, și cărui i-a reușit prin îndemnuri să determine a lua drumul cărții pe mulți copii de țărani, dintre cari unii mai târziu au devenit factori de mare valoare și utilitate pentru țară.

Un premiu de lei 10,000 medicului de județ;

Un premiu de lei 10,000 medicului de plasă, și

Un premiu de lei 5000 agentului sanitar, cari au făcut cea mai bună organizare sanitară și servesc de adevărați apostoli ai populației.

Un premiu de lei 10,000 agro-nomului sau cooperativistului, care a știut să dea cea mai bună îndrumare sâtenilor pentru o bună cultură a pământului în legătură cu organizarea cumpărării și vânzării în comun, cu bune și reale rezultate pentru țărănime.

E) Contra hoțiilor în paguba statului:

Un premiu de lei 10,000 aceluia care dintr'un sentiment civic a denunțat cea mai mare fraudă comisă și constatată în paguba statului; iar dacă a primit o primă a folosit-o în parte și pentru scopuri de interes general.

F) Selecționarea talentelor extraordinare în interesul țării:

Scoaterea la suprafață a celui mai talentat absolvent al școlii primare care prin calitățile sale poate fi considerat ca cel mai talentat copil al țării și care ar fi o pierdere reală pentru țară dacă ar rămâne în întuneric.

Idem a 2 absolvenți de liceu îndeplinind aceleași condițiuni, pentru studiile universitare.

5 premii de câte 5000 lei fiecare, sau echivalentul, pentru cei mai buni elevi de liceu, avându-se în vedere talentul, sârguința și însușirile extraordinare de promițătoare pentru țară.

5 premii de câte 5000 lei fiecare, sau echivalentul, absolvenților școlii primare cari au dovedit și ei calitățile dela punctul precedent. —

Fiecare din cei 26 premianți de mai sus va primi și o diplomă de virtute cetățenească.

Deosebit se mai acordă 30 diplome de virtute cetățenească acelor cari au dovedit însușirile meritoase

de a fi premiați cu unul din premiile menționate mai sus, dar cari din lipsă de fonduri nu au putut dobândi aceste premii bănești.

Fiecare premiat pe lângă fapta care l-a îndreptățit la premiere, trebuie să fie recunoscut om de bine, de cinste, lipsit de orice viciuri, în special al beției.

Toți premianții vor găsi, în Liga și Societatea Temperanța ca și în conducătorii și membrii lor, sprijinul moral al unor adevărați părinți și binefăcători.

Liga și Societatea Temperanța vor da în fiecare an astfel de premii.

Facem apel la toate autoritățile publice și private, la toate societățile culturale și la toți oamenii de bine să ne comunice în timp de 3 luni de zile, adică până la 1 April 1930, împreună cu toate lămuririle necesare, cu acte și documente, numele acelor persoane cari cred că ar merita să le decernăm premiile menționate mai sus rămânând ca noi la rândul-ne să cercetăm, să apreciem și să hotărâm.

Insistăm în special asupra elevilor cari urmează să li scoatem la suprafață și să îngrijim de ei până la terminarea studiilor universitare, că cei recomandați, prin calitățile lor, trebuie să iasă complet din comun, reprezentând o desăvârșită selecțiune a unor talente extraordinare și cari ar însemna o mare pagubă pentru țară dacă ar rămâne în întuneric.

Până acum s'a găsit necesar a se face o selecțiune a plantelor, a cerealelor și a animalelor. De azi încolo, Liga Temperanța inaugurează selecțiunea oamenilor pe domeniul virtuților civice și al posesării unor talente superioare.

Din acest început modest sântem hotărâți a merge mai departe, și adică: Printr'o comisiune specială să recrutăm în fiecare an din licee și școli primare pe cei mai talentați copii ai țării, pe cari să-i dăm la un liceu anume pentru aceste talente superioare, știut fiind că și cei mai buni răsați în mijlocul celor slabi, mulți din ei se pierd.

Aceste talente extraordinare, selecționate, urmează a fi conducătorii de mâne ai țării cărora cu toată convingerea le putem încredința destinele ei.

Pentru toți premianții se va face un album cu fotografiile și biografiile lor, Liga și Societatea Temperanța păstrând un contact permanent cu ei. Mai târziu se vor plasa în «Galeria virtuților civice ale țării».

Facem apel la toate autoritățile publice și private și la toți oamenii

de bine și cu dare de mână, să se asocieze la inițiativa noastră, decernând premii mai mari sau mai mici pentru scopurile mai sus menționate sau pentru alte scopuri de virtute civică ce vor crede de cuviință.

Aceste premii se vor decerna de noi pe numele donatorului tot în ziua de 8 Iunie 1930 și ne vor fi comunicate cel mult până la 1 Mai, spre a le da publicității, sumele depunându-se la Banca Națională pe numele Ligei Temperanța. Donatorii au dreptul a-și spune cuvântul asupra persoanelor cărora urmează să se decerne premiile.

Facem urări, ca în scurt timp, «Ziua Temperanței și a virtuților civice» să devină o zi de sărbătoare pentru întreg poporul român, o zi de selecțiune și de încurajare a însușirilor civice și a talentelor superioare.

INFORMAȚIUNI

Parastas. În 14 Februar a. c. împlinindu-se 10 ani, decând fostul exactor referent consistorial, prezidentul «Reuniunii naționale culturale a meseriașilor români din Sibiu», neobositul secretar al «Reuniunii de agricultură română din județul Sibiu» și președintele «Reuniunii de înmormântare» Victor Em. Tordășianu își doarme somnul de veci în cimitirul Central din Sibiu, Duminecă la 16 Februar a. c., în catedrala din Sibiu, se va serba, pentru odihna sufletului său, parastas. Cunoscuți și cei ce-i păstrează încă memoria, sânt rugați a participa la acest act. **Familia.**

Campania electorală, în vederea alegerilor județene dela 5 Februar, s'a desfășurat, peste tot, în ordine; unele incidente, în parte chiar sângeroase, petrecute și la alte alegeri sub diverse guverne, sânt fatal împreunate încă cu moravurile vremii.

Ordin a dat ministerul agriculturii, să se planteze șoselele comunale și județene, tot la depărtare de 12 metri unul de altul, cu pueți de duzi (frăgari), salcâmi și tei, procurați dela ferme și particulari. Porunca privește și răpide, umbrirea izlazurilor, și oprirea tăerii pădurilor de coastă. Ministerul mai dă ordin să se curățe și să se ardă cuiburile de omizi; — pentru aceste scopuri cere tot odată sprijinul preoților și învățătorilor. Sprijinul acesta este o datorie, care trebuie împlinită fără considerare la premiile puse în vedere.

tuală a trebuit să fie zidită numai după anul 1780 către sfârșitul veacului al 18-lea dar înainte de a. 1793 când s'au procurat cele 2 icoane pentru altar, iar până atunci după obiceiul acelor vremuri de restricte de a se face slujbele dumnezeiești — în lipsă de biserici — prin suri, astfel și preotul Nicolae Popovici a trebuit să se folosească de vreo sură în care să-și adune poporul la rugăciune până la zidirea unei noue biserici parohiale.

Istoricul Dr. Augustin Bunea în șematismul său bisericesc afirmă că actuala parohie unită din Crăciunel s'a înființat la a. 1810. De aici se poate conchide că numărul de 5 familii unite aflate cu ocazia conscripției lui Buccov la a. 1760—62, numai la a. 1810, adică abia după 48 ani s'au înmulțit într-atât, cât să poată forma o mică parohie separată cu preot stabil.

Cât e de greșită dispoziția (în același timp imorală) prin care se dau prime de încurajare celor care denunță pe «fraudatorii» fiscalului, s'a văzut de nou într'un caz recent, petrecut în capitala țării. Un cântăreț, de mare celebritate, Șaliapin, a primit pentru spectacolele sale o sumă considerabilă. Ceice își fac o meserie rentabilă din urmărirea și darea pe față a «înșelătorilor» fiscalului, au alergat în grabă, — cum scriu ziarele bucharestene, — în nădejdea grasilui bacșiș, la ministerul de finanțe, spunând că: Șaliapin nu și-a plătit taxele către fiscal Bagajele artistului, în urma denunțului, fură sechestrate la hotel; ear artistul a trebuit să aducă la minister angajamentul său cu Opera română, unde se constată că sarcinile fiscalului le suportă Opera, nu cântărețul... Cine se compromite, cei cu «bacșișul», de astă dată pierdut, sau autoritățile noastre?

Reforme. Ziua de răpaos în Turcia nu mai este Vinerea; ci, începând cu 1 Ianuar 1930, s'a pus pe zi de **Duminecă**, deși Turcia nu este țară creștină; în același timp în Rusia, unde masa poporului toată mai este creștină, sovietele desființează Dumineca și introduc «săptămâna» de cinci zile de lucru. Numirile acestor 5 zile sânt următoarele: Marx, Lenin, Internaționala a treia, Industrializarea, Comuna.

ȘTIRI LOCALE

Dăruirea. Dela primărie: Au intrat donațiuni pentru șomerii din orașul Sibiu dela: Friederic Nussbächer 500 lei, Dr. Goritz Wilhelm primar 1000 lei, A. C. și M. N. 100 lei, Guido de Puikowski 100 lei, Peter Racsmány 150 lei, Wilhelm Nidermaier 200 lei, Transilvania bancă de asigurare 1000 lei, Friederica Wolff 300 lei, Soții Larcher 100, Dr. G. A. Weber 100 lei.

Distribuirea cărților de alegători. Dela primărie: Se aduce la cunoștință: **Cărțile de alegători** pentru alegerea Consiliului municipiului Sibiu, ce se face în 16 Martie a. c., se vor distribui în 11 și 12 Februar între orele 3—7 p. m. (15—19) în sala mare de ședințe a primăriei, strada Mitropoliei Nr. 2.

Nr. 1173/930.

(11) 1—2

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu publică concurs pentru întregirea postului de **șef de birou** cl. II în cancelaria arhiepiscopescă, post retribuit cu salariu lunar de Lei 5650 plus indemnizația de chirie după normele de salarizare a funcționarilor publici.

Reflecții la acest post vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 28 Februar a. c., însoțite de următoarele documente:

1. Act de naștere,
2. Act de cetățenie,
3. Certificat de bacalaureat,
4. Alte eventuale certificate de studii,
5. Eventuale certificate de serviciu.

Vor fi preferiți absolvenții de teologie.

Sibiu, 3 Februar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

trează și acum în biserică are inscripția cu litere cirile vechi: «Pop Nicolae zugrav», iar pe altă icoană a lui Isus zugrăvită tot de Pop Nicolae — pictura fiind una și aceeași la amândouă — se află inscripția: anul 1793».

De altă parte clopotul cu inscripția «a. 1803» nu a putut fi folosit în bisericuța mică veche de lemn, al cărei turn n'ar fi putut suporta greutatea lui, fiind acesta cel mai mare dintre toate cele 3 clopote ce le-a avut biserică ortodoxă până la a. 1916, când două dintre ele — între cari și acest clopot cu inscripția «a. 1803» — s'au rechiziționat de armata austro-ungară. Dar nu au putut fi folosite nici cele 2 icoane amintite mai sus, în vechea bisericuță trecută la uniți, fiind și acestea mai mari și nepotrivite cu micul altar al acelei biserice.

Presupunerea cea mai apropiată

de adevăr este că luarea acelei prime biserici pe seama uniților s'a întâmplat numai după conscripția generalului Buccov din a. 1760—62, vazăcică între anii 1763—1780 în timpul domniei Mariei Terezia, catolică înflăcărată, care a forțat pe toate căile trecerea românilor ardeleni la unire. O răpire de biserici după acest an nu mai pare posibilă, fiindcă fiul și urmașul Mariei Terezia, împăratul Iosif al II-lea, prin decretul său datat la 25 April 1781 și transpus protopopilor și preoților ortodocși de vicarul Ion Popovici cu datul: Sibiu, 15 Iulie din acel an, oprește răpirea bisericilor ori căror confesiuni fără știrea împărăției. Prin urmare luarea miciei biserice de lemn a urmat numai între anii 1763—1780. Biserica nouă nu și-a putut ridica îndată după pierderea celei vechi, ci a trebuit să treacă un interval de timp mai îndelungat, și astfel biserica ac-

„FRĂȚIA“ institut de credit și de economii, soc. anonimă în SIGHIȘOARA

Nr. 194/1930

(12) 1—1

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIA» se invită la

a XXIII-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sighișoara, Sâmbătă, în 8 Martie 1930 la ora 10 a. m. în localul institutului, strada Regele Ferdinand Nr. 29, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul și propunerea Consiliului de administrație și a comitetului de cenzori cu privire la Contul Bilanț și Contul Profit și Pierdere pe 1929; distribuirea profitului net și darea absolutului pe anul de gestiune 1929;
3. Fixarea marcelor de prezență;
4. Alegerea unui membru în comitetul de cenzori;
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați să-și depună acțiunile la cassa institutului din Sighișoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual și actele de plenipotență cel mult până la 7 Martie 1930 ora 12 din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenți, sau al acțiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce decizii valide, adunarea generală se va ține mai târziu cu 1 oră în localul și cu programul sus indicat conform Art. 27 din statute al. 2.

Sighișoara, la 1 Februarie 1930.

Consiliul de administrație.

Activa

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.

Pasiva

Cassa în numerar	723,661.—
Efecte de primit	3.430,000.—
Imprumuturi cambiale cu acoperire hipotecară	8.237,639.—
Imprumuturi cu giranți	82,350.—
Imprumuturi pt. mica industrie	402,000.—
Conturi curente Debitoare	1.276,312.—
Acțiuni diverse	100,000.—
Imobile	2.160,365.—
Mobilier	20,000.—
Diverse Conturi Debitoare	472,553.—

Capital social 1928	3.500,000.—
vărsat în anul 1929	695,700.—
Fond general de rezervă	278,315.—
Fond pt. creanțe dubioase	56,115.—
Fond de pens. al funcționarilor	22,850.—
Depozite spre fructificare	5.381,387.—
Conturi Curente Creditoare	226,390.—
Reescont la bănci	5.707,500.—
Dividende neridicate	40,485.—
Ordine de plată	6,340.—
Diverse Conturi Creditoare	261,042.—
Dobânzi transitorii	98,888.—
Beneficiu net	629,868.—

	16.904,880.—
Conturi de ordine	
Efecte în reescont	5.707,500.—
	22.612,380.—

	16.904,880.—
Conturi de ordine	
Diverse Efecte reescontate — — — — —	5.707,500.—
	22.612,380.—

Debit

Contul Profit și Pierdere

Credit

Dobânzi plătite după Depuneri	579,214.—	
Dobânzi plătite după reescont	520,677.—	1.099,891.—
Cheltuieli generale:		
Cheltuieli de administrație	167,900.—	
Salarii	415,515.—	
Chirii	12,000.—	
Impozite	82,035.—	677,450.—
Beneficiu net		629,868.—
		2.407,209.—

Dobânzi, Comisioane, Venite dela efecte	2.353,209.—	
Chirii	54,000.—	2.407,209.—
		2.407.209.—

Sighișoara, la 31 Decembrie 1929.

(ss) Ioan Pavel dir. executiv, cont. aut.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Dr. Gheorghe Petrașcu, președ. (ss) Dr. Ștefan Chelamen, vice-președ. (ss) Ioan Dr. Ioanoviciu (ss) Emilian Stolca (ss) Valeriu Cosma (ss) Aurel Stoicoviciu (ss) Dr. Alexandru Căpățînă (ss) Dr. Victor Știrbețu (ss) Ștefan Colceriu

Subsemnatul comitet am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sighișoara, la 29 Ianuar 1930.

COMITETUL DE CENZORI:

(ss) Romul Constantinescu, vice-președinte (ss) Ioan Bendorfean (ss) Pompiliu C. Constantin (ss) Nicolae Glăjea (ss) Teodor Stolca

Raportul comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de cenzori, am examinat în decursul anului 1929, registrele și valorile, pe cari le-am aflat în regulă; deasemenea am examinat conturile Bilanț și Profit și Pierdere pe 1929 ale institutului de credit și economii «FRĂȚIA» Sighișoara și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Deci cu onoare Vă propunem să binevoiți: 1. a aproba conturile Bilanț și Profit și Pierdere dând atât Consiliului de administrație, cât și Comitetului de cenzori absolutul pentru anul de gestiune 1929; 2. a primi propunerea Consiliului de administrație referitoare la împărțirea prof. net. de Lei 629,868.—, la care și Comitetul de cenzori se alătură.

Sighișoara, la 29 Ianuar 1930.

COMITETUL DE CENZORI:

(ss) Romul Constantinescu, vice-președinte (ss) Ioan Bendorfean (ss) Pompiliu Constantin (ss) Teodor Stolca (ss) Nicolae Glăjea

„POPORUL“ Institut de credit și cassă de schimb, societate pe acții, SĂLIȘTE

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și cassă de schimb «POPORUL» societate pe acții se convoacă la:

a XXII-a adunare generală ordinară

ce se va ține Sâmbătă în 22 Februarie 1930 la ora 3 p. m. în sala școlii primare din loc, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe 1929, raportul Consiliului de Cenzori și darea absolutului atât Consiliului de Administrație cât și Consiliului de Cenzori.
4. Împărțirea profitului net și a cotei de binefaceri.
5. Fixarea mărcilor de prezență.
6. Alegerea a doi membri pe 5 ani în Consiliul de Administrație.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, precum și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acționarilor, nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 1 Martie 1930, în același loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 26 Ianuarie 1930.

Consiliul de Administrație.

Activa

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.

Pasiva

Cassa în numerar	531,703	
Monete	336,404	
Disponibil la Bănci	1.161,273	2.029,380
Efecte		1
Acțiuni diverse		45,200
Imprumuturi pe cambii	8.215,181	
Imprumuturi pe ipotecă	6.189,388	
Imprumuturi pe obligațiuni	219,956	
Conturi Curente	11.110,968	25 735,493

Capital social	—	2.000,000
Fond de rezervă	603,010	—
Fond de binefaceri	8,525	—
Rezerve pt. creanțe dubioase	450,000	1.061,535
Fond de pensuni	—	222,049
Depozite spre fructificare	—	20.752,434
Reescont la Banca Națională	—	2.000,000
Dividende neridicate	—	22,678
Diversi creditori	—	1.173,785
Interese tranzitorii pe 1930	—	299,723
Deponenți de efecte spre încasare	—	725,887
Profit net	—	760,272

Cheltuieli

Contul Profit și Pierdere

Venite

Dobânzi la Depuneri	1.934,088
Dobânzi la Reescont	127,219
Salarii	361,740
Cheltuieli generale	59,475
Impozite	365,188
Amortizări din imobile	53,600
Profit net	760,272
	3.661,582

Interese după disponibil la Bănci	158,360—	
Venite dela acții — — — —	4,240—	162,600—
Dobânzi și comisioane — — — —		3,498,982—
		3 661 582—

Săliște, la 31 Decembrie 1929.

(ss) N. Maciță contabil autorizat

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Dr. M. Lupaș, preș. (ss) Dr. N. Petra (ss) Ilie Mărtin (ss) Dr. Ioan Cupu (ss) I. Herța (ss) I. Manasiu (ss) C. Țintea (ss) Oprea Borcea (ss) Ioan Pavel (ss) N. Dădărlat (ss) Onisifor Răuculu

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Săliște, la 26 Ianuarie 1930.

(10) 1—1

CONSILIUL DE CENZORI:

(ss) Ilie Petruțiu, președinte (ss) Ioan Dădărlat fot. (ss) A. Tâmpănarim (ss) Nicolae Borcia (ss) Dădărlat